

Merkel ve Macron Aachen'da Bir Oturup, Bin Aah Etti

Prof. Dr. Sema Kalayciođlu

AB'nin ellerinde karamsarlık ve kötümserlik var. Ayaklarının altından bir zemin, avuçlarının arasından da o ezeli düşmanları, yarım yüzyılı aşan birer dost hâline getiren bir barış projesi kayıyor gibi. Bu nedenle Fransa ve Almanya, 22 Ocak Salı günü, Aachen'de buluşarak, AB'yi AB yapan değerleri, uzlaşma ve ayrışma odaklarını mercek altına alarak önlerinde uzayıp giden dikenli tel ve tuzaklarla dolu yolu incelediler.

Maginot'dan Bu Yana Köprülerin Altı ve Üstü

Almanya, 1930'lu yıllarda, Fransa'nın adını Fransa savunma bakanı André Maginot'dan alan sınır tahkim yığınağını, Belçika üzerinden aşır 10 Mayıs 1940'da Fransa'yı işgal ettiğinde, geçmişlerinde Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu olan 20. Yüzyılın iki ulusal devleti, birbirinin can düşmanı olmuştu. Ama Avrupa Kömür Çelik Birliği ve EurAtom gibi öncü girişimler, 6 ortaklı bir topluluğa dönüşünce, savaş baltalarını gömen Fransa ve Almanya 25 Mart 1957'de Roma'da Avrupa Ekonomik Topluluđu'nun kurucu Roma Anlaşması'nı imzalayarak ebedi bir dostluğu'nun bekçisi olmaya and içti. AET yine onların öngörüsü ile AB'ye evrildi. AB de sonunda Dođu Avrupa ve Balkanları da içeren bir genişleme ile 28 üyeli bir topluluğa dönüştü. Bu topluluk da içinde dünyanın göz bebeği bir Para Birliği beslemeye başladı. Gelin görün ki, bugün işte bu ikili, AB'nin bugününü ve geleceğini, koruyup kurtarmak, diğer üyeleri yüreklendirmek ve nice mer'i anlaşmayı ve bu anlaşmalardan oluşan AB Müktesebatını (Acquis **communautaire**) güvence altına almak için bir "**Yeni Dostluk Anlaşması**" imzalamak gereği duydu. Şimdi bu anlaşmanın özü nedir? Hükm-ü harbiyesi var mıdır?

Sembol'lere Duyarlı Bir "**Yeni Alman-Fransız Dostluk Anlaşması**":

Popülist ve ulusalcı akımların Birleşik Avrupa İdeali'ni yok etmesini engellemek, "**Yeni Dostluk Anlaşması**"nda galiba en önemli amaç olarak tebarüz etti. Anlaşmanın Aachen'da imzalanması, Orta Çağlar'da Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu'nu kuran Charlemagne'ın bu şehirde medfun olması nedeni ile büyük anlam kazandı. Ayrıca 22 Ocak tarihi, 2. Dünya Savaşı sonrasında Fransız-Alman uzlaşmasına soluk veren Elysee Anlaşması'nın 56. yıldönümüne rast geldiği için de dikkat çekti. Sembollere romantik bir önem atfeden Merkel ve Macron ikilisi, Aachen'a bir oturup, bin aah çekti. Kördüğüm sorunlara yakından baktı ve ne olursa olsun, aralarındaki dostluğu hiç bozmayacaklarını ve AB'nin beka sorununu birlikte çözeceklerini anlaşmaya bağladı.

Brexit Şokuna Karşı Dayanışma

Henüz Brexit ile ilgili kesinleşen bir durum yok. Ama kafası karışık Birleşik Krallık politikacıları ve halkı eğer, AB'den nihai olarak ayrılma kararı alırsa, bunun AB üzerindeki moral bozucu etkilerini bu yeni Alman-Fransız Dostluk Anlaşması ne kadar telafi edebilir? Bu konuda, Mart 2019 ötesine uzanacak gelişmeler bir ufuk çizecek. Ama Merkel ve Macron, mevcut koşullar tahtında, yine güçlü işbirliği ve reform sözü verdi. Özellikle çevre ve iklim değişikliği sorunlarına karşı iş birliği üzerinde durdular. Ancak özellikle ikilinin, Brexit'den sonra AB'nin en önemli sorunu olan, aşırı sağ ve ulusalcı söylemleri tetikleyen göç ve iltica konularına karşı ne yapacakları bu anlaşma ile açıklık kazanmadı. Bunun dışında Franko-Alman Ekonomik alanı fikri bir adım öne çıktı.

Avrupa Ordusu mu? Yeni Avrupa'lar mı?

Trump'ın başta NATO Ve Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası kurumlara karşı açtığı savaş, Merkel ve Macron'u bir kez daha gerçek bir Avrupa Ordusu konusunda görüş birliğine itti. Ayrıca Fransa, Almanya'ya, bu ülkenin BM Güvenlik Konseyi'ndeki daimi üyelik statüsü kazanması için destek vereceğini açıklaması hayli ilginçti. Tabii bu ikilinin ortak dik duruşu, biraz da Polonya-İtalya aşırı sağ ittifakına kafa tutmak gibi gözükte. Tabii Alman-Fransız ikili ittifakı, yeniden canlandırılmaya çalışılan Vişegrad dörtlüsüne (Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakia ve Polonya) ve 2018'de yeniden umutsuzca birlik girişimi yapan Nordig ülkelerine (Danimarka, Finlandiya, İsveç, İrlanda, Letonia, Litvanya ve Estonia) örnek de olabilir, onların zamanla AB'den palamarı çözmeye çalışmasına da yol gösterebilir. Yine herşey biraz Brexit'in ufuk çizgisine bağlı olacak. Ama AB kendi kabuğuna çekilen ikili, dörtlü, beşli gruplara dönüşürse, gerçek bir Avrupa Ordusu'nu nasıl kurarlar? Bunun da bir cevabı henüz yok. Bu demek ki Alman-Fransız "Yeni Dostluk Anlaşması"nın nın fazla bir hükmü yok. Bir gövde gösterisi o kadar.

24.01.2019